

Егор Редин

АВТОБИОГРАФИЯ¹

Редин Егор Кузьмич, сын крестьянина, родился 1863 года 2-го ноября в селе Старшем Курской губернии Дмитриевского уезда². По окончании 2-й Тифлисской гимназии³ поступил на историко-филологический факультет Новороссийского университета⁴, в 1884 г. Направлением своих специальных занятий и руководством в них всецело обязан профессору Н.П. Кондакову⁵, читавшему помимо общих курсов по истории искусств и специальные. С благодарностью вспоминает руководство в занятиях по литературе и помощь в научной работе в студенческие же годы – профессора А.И. Кирпичникова⁶.

¹ Назва археографічна. Автобіографічна стаття написана Є. Редіним для біографічного словника професорів і викладачів для ювілейного видання до 100-річчя Харківського університету: Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые 100 лет его существования (1805–1905) / Под ред. М.Г. Халанского и Д.И. Багалея. Харьков, 1908, с. 307–308. До автобіографії Є. Редін додав бібліографію. Однак вона опущена, позаяк найповніша бібліографія вченого опублікована Р. Філіппенком: Егор Кузьмич Редін: Біобібліографічний покажчик / Укладач Р.І. Філіппенко; наук ред.; к. і. н., проф. С.М. Куделко. Харків, 2006, с. 7–22. Загалом 195 позицій.

² Нині територія Російської Федерації.

³ Одна з трьох чоловічих гімназій Тбілісі у XIX ст. Тифліс – історична назва Тбілісі у російській транскрипції до 1936 р. Гімназія була створена 1881 р. на базі прогімназії, заснованої, відповідно, 1874 р.

⁴ Новоросійський університет – заснований на базі Рішельєвського ліцею в Одесі 1 травня 1865 р. Нині – Одеський національний університет імені І. Мечникова.

⁵ Кондаков, Никодим Павлович (1844 – 1925) – відомий історик візантійського і давньоруського мистецтва, археолог, засновник російської школи мистецтвознавства. Член-кореспондент Російської Академії наук (з 1892), дійсний член РАН з 1898 р., дійсний член Академії художеств (1893). Випускник Московського університету (1865 р.), учень Ф. Буслаєва. Протягом 1870–1888 рр. – спершу доцент, згодом професор Новоросійського університету, де в нього з'явилися перші учні – Д. Айналов та Є. Редін. 1873 р. захистив магістерську дисертацію “Памятник Гарпий из Малой Азии и символика греческого искусства”, в 1876 р. – докторську “История византийского искусства и иконографии по миниатюрам греческих рукописей”. Протягом 1888–1897 рр. – професор кафедри мистецтва С.-Петербурзького університету, один із засновників Російського археологічного інституту в Константинополі (1895 р.). Після більшовицького перевороту 1917 р. виїхав в еміграцію. Див.: *Кызласова И.Л.* История изучения византийского и древнерусского искусства в России. Ф.И. Буслаев и Н.П. Кондаков: методы, идеи, теории. М., 1985, 184 с.; *Кызласова И.Л.* Из архива академика Н.П. Кондакова // Музей. Художественные собрания СССР. М., 1987, вып. 8, с. 259–261; *Кызласова И.Л.* История отечественной науки об искусстве Византии и Древней Руси. 1920–1930 годы (по материалам архивов). М., 2000, 435 с.; *Тункина И.В.* Н.П. Кондаков: Обзор личного фонда // Архивы русских византинистов в Петербурге. СПб., 1995, с. 93–119.

⁶ Кирпичников, Александр Иванович (1845–1903) – історик літератури. Член-кореспондент Російської Академії наук (з 1894 р.). Випускник Московського університету (1865 р.).

По окончании курса наук в Новороссийском университете, в 1888 г., с получением золотой медали за сочинение: “Киево-Софийский собор, исследование ее мозаичной и фресковой живописи”⁷, оставлен на два года для приготовления к профессорскому званию, но с прикомандированием к С.-Петербургскому университету; здесь вновь специально занимался под руководством профессора Н.П. Кондакова.

По выдержании магистерского экзамена командирован с 1891 г. за границу, где, кроме общего знакомства с памятниками искусства, занимался специально памятниками древнехристианского и византийского искусства, наиболее в Италии, а затем Париже, Лондоне, Вене, Берлине, Мюнхене и других городах, в музеях и библиотеках.

С 1893 г. начал чтение лекций по истории искусства в Харьковском университете и, кроме того, с 1894 г. по 1898 г. преподавал русский язык и словесность в женской гимназии Д.Д. Оболенской⁸. В 1896 г. получил степень магистра теории и истории искусств по защите диссертации: “Мозаики Равенских церквей”⁹; в 1901 г. возведен в звание и. д. экстраординарного профессора; в 1898 г. с мая по сентябрь был командирован за границу для научных занятий в монастырях Афона – в качестве члена экспедиции, организуемой Академией Наук и для изучения памятников античного и христианского искусств в Греции. Принимал участие в качестве представителя университета в занятиях археологических съездов Рижского и Харьковского¹⁰ и их предварительных комитетов. Был секретарем последнего, а также состоит секретарем Харьковского Историко-филологического общества¹¹. Для изучения церковных древ-

1874 р. захистив магістерську дисертацію “Опыт сравнительного изучения западного и русского эпоса: Поэмы Ломбардского цикла” на ступінь магістра світової літератури. 1879 р. – докторська дисертація “Святой Георгий и Егорий Храбрый”. Професор Харківського (1874–1879), Новоросійського (1879–1898) та Московського (з 1898 р.) університетів. Див.: *Филлипенко Р.И.* Харьковская школа истории искусства: А.И. Кирпичников // Общество, среда, развитие: Научно-технический журнал, 2012, № 4, с. 86–91.

⁷ *Айналов Д.В., Редин Е.К.* Киево-Софийский собор: Исследование древней мозаической и фресковой живописи. СПб., 1889, 157 с.; ил.

⁸ Одна з найвідоміших приватних жіночих гімназій Харкова. Була заснована 1868 р. як приватний жіночий пансіон на правах гімназії.

⁹ *Редин Е.К.* Мозаики Равенских церквей. СПб., 1896, 232 с.; ил.

¹⁰ Х Ризький (1896 р.) та XII Харківський (1902 р.) Археологічні з'їзди. Археологічні з'їзди – одні з найбільших наукових форумів Російської імперії. Проводились у різних містах держави, що і визначало переважку тематику з'їздів. Ідея їх проведення належала графу О. Уварову. Відповідно, організатором виступало Московське археологічне товариство. За матеріалами з'їздів видавалися “Труды” з'їздів. Всього було проведено 15 археологічних з'їздів, з яких 6 було проведено в Україні.

¹¹ Харківське історико-філологічне товариство (1876–1919) – одне з численних наукових товариств Російської імперії другої половини XIX – початку XX ст. Було засновано при

ностей Харьковской губернии – в виду XII Археологического съезда в г. Харькове – летом 1900 г. и 1901 г. – совершил экскурсию по городам и селам некоторых уездов Харьковской губернии.

Курсы, читанные в университете, посвящаются истории древнего искусства – восточного и античного, и истории древнехристианского искусства и византийского.

Публ., комент. Д. Гордієнка

Харківському університеті 1876 р. з метою дослідження краю. Таким чином у своїй діяльності охоплювало питання історії, етнографії, філології, мистецтва тощо, насамперед Слобожанщини. Товариство заснувало архів, етнографічний музей та дві бібліотеки. На початку ХХ ст. в його складі було близько 150 членів, серед яких М. Сумцов, Д. Багалій, С. Редін, В. Бузескул, О. Русов, Д. Яворницький та Я. Новицький. Основним друкованим органом Товариства був “Сборник Харьковского историко-филологического общества”.